Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
NILSA WAHLA,
predstavljeni 26. oktobra 2016 [1]

Zadeva C-679/15

Ultra-Brag AG
proti
Hauptzollamt Lörrach

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Finanzgericht Baden-Württemberg (finančno sodišče, Baden-Württemberg, Nemčija))

„Carinski zakonik Skupnosti — Člen 202(3) — Člen 212a — Carinski dolg, ki nastane z nezakonitim vnosom blaga — Pojem dolžnika — Zaposleni pri pravni osebi, ki je odgovorna za nezakoniti vnos blaga — Pripis ravnanja in védenja zaposlenega delodajalcu“

1. Koliko je delodajalec zavezan plačilu carinskega dolga, ki ga je povzročil eden od njegovih zaposlenih, ki je pri opravljanju zaupanih mu nalog kršil carinske obveznosti? To je vprašanje, v zvezi s katerim je Sodišče pozvano, naj odloči v tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe.

2. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Finanzgericht Baden-Württemberg (finančno sodišče, Baden-Württemberg, Nemčija) se nanaša na pravilno razlago izraza „dolžnik“, kot je opredeljen v členu 202(3), prva in druga alinea, Uredbe (EGS) št. 2913/92 [2], in natančneje na parametre, na podlagi katerih je pravna oseba odgovorna za ravnanje svojih zaposlenih. Predložitveno sodišče želi obenem tudi smernice glede tega, ali „očitna malomarnost“ v smislu člena 212a carinskega zakonika obsega morebitno malomarnost zaposlenega.

I – Pravni okvir

3. Člen 38(1) carinskega zakonika določa:

„Blago, vneseno na carinsko območje Skupnosti, mora tisti, ki ga vnese, nemudoma in po potrebi po prometni poti, ki jo določijo carinski organi, in skladno s podrobnostmi, ki jih te določijo, prepeljati:

(a) do carinskega urada, ki ga določijo carinski organi, ali na vsak drug kraj, ki ga določijo ali odobrijo ti organi; ali

[…]“

1 — Jezik izvirnika: angleščina.

2 — Uredba Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 4, str. 307), kakor je bila spremenjena in v različici, ki se je uporabljala v času dejanskega stanja, tj. maja 2010 (v nadaljevanju: carinski zakonik).

4. Člen 40 carinskega zakonika določa:

„Blago, ki vstopa na carinsko območje Skupnosti, carini predloži oseba, ki ga vnaša na to območje, ali, če je to primerno, oseba, ki po vnosu blaga prevzame odgovornost za prevoz tega blaga, razen za blago na prevoznih sredstvih, ki samo prečkajo ozemeljske vode ali zračni prostor carinskega območja Skupnosti brez postanka na tem območju. Oseba, ki predloži blago, se sklicuje na skupno deklaracijo ali na carinsko deklaracijo, ki je bila predhodno vložena za blago.“

5. V skladu s členom 185(1) carinskega zakonika se:

„[s]kupnostno blago, ki je bilo izvoženo iz carinskega območja Skupnosti in v roku treh let vrnjeno na to carinsko območje in sproščeno v prosti promet, […] na zahtevo udeleženega oprosti uvoznih dajatev.

[…]“

6. Člen 202 carinskega zakonika določa:

„1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

(a) z nezakonitim vnosom blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, na carinsko območje Skupnosti, ali

[…]

V skladu s tem členom se šteje za nezakoniti vnos vsak vnos, pri katerem gre za kršitev členov 38 do 41 […].

3. Dolžniki so:

— oseba, ki je nezakonito vnesla blago,

— osebe, ki so sodelovale pri [nezakonitem] vnosu in so vedele ali bi morale vedeti, da je bil vnos nezakonit,

— kakor tudi osebe, ki so zadevno blago pridobile ali posedovale in so v trenutku pridobitve ali prejema tega blaga vedele ali bi morale vedeti, da gre za blago, ki je bilo nezakonito vneseno.“

7. Člen 212a carinskega zakonika določa:

„Če carinska zakonodaja predvideva ugodnejšo tarifno obravnavo blaga zaradi njegove narave ali končne [posebne] uporabe, olajšav[o] ali deln[o] ali celotn[o] izvzetj[e] glede uvoznih in izvoznih dajatev v skladu s členi 21, 82, 145 [ali od 184 do] 187, se takšna ugodna tarifna obravnava, olajšava ali izjema [izvzetje] uporablja tudi, kadar nastane carinski dolg v skladu s členi 202 do 205, 210 ali 211, pod pogojem, da zadevna oseba ni posegla po prevari ali se očitno malomarno obnašala in je predložila dokaze, da so bili drugi pogoji za ugodnejšo obravnavo, olajšave ali izvzetje izpolnjeni.“

II – Dejansko stanje, postopek in predložena vprašanja za predhodno odločanje

8. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari, Ultra-Brag AG, je logistično podjetje s sedežem v Švici, ki med drugim ponuja prevoze po evropskih celinskih vodah.

9. To podjetje je 25. maja 2010 z ladjo *MS Aargau* s carinskega območja EU v Švico izvozilo dva transformatorja, od katerih je vsak vključeval dve pripadajoči navitji.

10. Še istega dne je bilo obveščeno, da ima ena od njegovih ladij, na katero naj bi naslednji dan ob 11. uri v Strasbourgu (Francija) naložili 301-tonsko turbino, namenjeno v Antwerpen (Belgija), tehnično okvaro in zato ni na voljo za prevoz. Za oba prevoza je bil odgovoren L, ki je bil strokovnjak za prevoz težkega tovora in kot „vodja ključnih kupcev“ zaposlen pri tožeči stranki. Medtem ko je L iskal nadomestno ladjo, je razmišljal tudi o tem, da bi *MS Aargau*, na kateri so bili še vedno natovorjeni eden od transformatorjev in pripadajoči navitji, odplula v Strasbourg in tam natovorila turbino. Če bi se odločil za takšno ravnanje, bi bilo treba turbino in transformator odpeljati nazaj v Švico ter tam raztovoriti transformator in pripadajoči navitji. Nato bi bila turbina z *MS Aargau* prepeljana v Antwerpen.

11. L se je v zvezi s carinsko obravnavo takega vmesnega prevoza obrnil na pristojne švicarske carinske organe. Ti so navedli, da po njihovem mnenju začasni izvoz na carinsko območje EU ne pomeni težav, vendar bi bilo treba o načrtovanem prevozu obvestiti pristojne nemške carinske organe (v tem primeru Zollamt Weil am Rhein-Schusterinsel, carinski urad Weil am Rhein-Schusterinsel).[3] Vendar se je L med vožnjo do tja pokvaril avto, zato pristojni nemški carinski organi o tem niso bili obveščeni.

12. L pri iskanju nadomestne ladje ni bil uspešen in je še isti večer po koncu uradnih ur carinskega urada Weil am Rhein-Schusterinsel poveljniku *MS Aargau*, ki je prav tako zaposlen v podjetju Ultra-Brag, naročil, naj – da bi ujel termin za natovarjanje v Strasbourgu – odpluje tja in natovori turbino, in to z naloženim transformatorjem in pripadajočima navitjema. Ob prečkanju švicarsko-nemške meje transformator in pripadajoči navitji niso bili predloženi carinskim organom.

13. L je naslednji dan, 26. maja 2010, stopil v stik s pristojnimi nemškimi carinskimi organi ter jih obvestil o ponovnem uvozu transformatorja in pripadajočih navitij.

14. *MS Aargau* se je 27. maja 2010 vrnila v baselsko pristanišče (Švica) na Renu, da bi raztovorila transformator in pripadajoči navitji. Takrat so nemški carinski organi med inšpekcijskim pregledom našli zadevno blago.

15. Tožena stranka v postopku v glavni stvari, Hauptzollamt Lörrach (glavni carinski urad v Lörrachu, Nemčija), je z odločbo o odmeri uvoznih dajatev z dne 9. avgusta 2010 samo podjetju Ultra-Brag naložila plačilo 122.470,07 EUR carine za transformator in pripadajoči navitji.

16. Podjetje Ultra-Brag je po neuspešnem ugovoru zoper navedeno odmero začelo sodni postopek pred predložitvenim sodiščem in trdilo, da je bila odmera carine nezakonita, saj so bili izpolnjeni pogoji za izvzetje iz člena 212a carinskega zakonika. Trdilo je, da ni krivo za očitno malomarnost, s tem ko je prevoz zadevnega blaga zaupalo svojemu zaposlenemu L. Sicer pa naj tudi L ne bi bilo mogoče obdolžiti očitno malomarnega ravnanja.

17. Ker je imelo Finanzgericht Baden-Württemberg (finančno sodišče, Baden-Württemberg) pomisleke, ali je mogoče delodajalca šteti za carinskega dolžnika v smislu člena 202(3), prva ali druga alinea, in ali „očitna malomarnost“ v smislu člena 212a carinskega zakonika obsega morebitno malomarnost zaposlenega, je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta tri vprašanja:

„1. Ali je treba člen 202(3), prva alinea, [carinskega zakonika] razlagati tako, da pravna oseba na podlagi člena 202(3), prva alinea, [carinskega zakonika] postane dolžnica kot oseba, ki je nezakonito vnesla blago, če nezakoniti vnos v okviru svojih pristojnosti povzročil eden od njenih zaposlenih, ki ni njen zakoniti zastopnik?

3 — Kot je pojasnilo predložitveno sodišče, v Baslu deluje carinski urad treh držav, ki je bil ustanovljen, da bi olajšal postopke carinjenja v zvezi s prometom po plovnih poteh na Renu. Vendar navedena organizacija ne prenaša izvajanja suverenih pristojnosti enega nacionalnega carinskega organa na carinski organ druge države.

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen:

Ali je treba člen 202(3), druga alinea, [carinskega zakonika] razlagati tako, da

(a) pravna oseba sodeluje pri nezakonitem vnosu blaga (tudi), če je bil pri tem vnosu v okviru svojih pristojnosti udeležen eden od njenih zaposlenih, ki ni njen zakoniti zastopnik, in

(b) je treba pri pravnih osebah, ki sodelujejo pri nezakonitem vnosu blaga, v zvezi z izpolnjevanjem subjektivne sestavine dejanskega stanu, in so vedele ali bi morale vedeti, da je bil vnos nezakonit', upoštevati fizično osebo, ki je pri pravni osebi odgovorna za to zadevo, čeprav ni zakoniti zastopnik pravne osebe?

3. Če je odgovor na prvo ali drugo vprašanje za predhodno odločanje pritrdilen:

Ali je treba člen 212a [carinskega zakonika] razlagati tako, da se pri presoji, ali je zadevna oseba ravnala goljufivo ali očitno malomarno, pri pravnih osebah upošteva izključno ravnanje pravne osebe oziroma njenih organov ali ji je treba pripisati ravnanje fizične osebe, ki je zaposlena pri njej in je v okviru svojih pristojnosti odgovorna za to zadevo?"

18. Pisna stališča je predložila Komisija. V skladu s členom 76(2) Poslovnika Sodišča ni bilo obravnave.

III – Analiza

A – *Uvodne ugotovitve glede nastanka carinskega dolga*

19. Carinski dolg pri uvozu v običajnih okoliščinah nastane po „carinjenju" ali – kot je navedeno v členu 201(1)(a) carinskega zakonika – ko se blago, zavezano uvoznim dajatvam, sprosti v prosti promet. V skladu s členom 201(2) in (3) carinskega zakonika je nastanek dolga povezan s sprejetjem zadevne carinske deklaracije, pri čemer se za dolžnika šteje deklarant[4], v primeru posrednega zastopanja[5] pa tudi oseba, za račun katere je bila izdelana carinska deklaracija.

20. Kadar se pravila, s katerimi se urejajo carinski postopki, ne spoštujejo, je nastanek carinskega dolga namesto tega povezan s kršitvijo carinskih obveznosti ter urejen s členi od 202 do 205 carinskega zakonika. V postopku pred predložitvenim sodiščem so bili transformator in pripadajoči navitji vneseni na carinsko območje EU, vendar do pristojnih carinskih organov, v tem primeru do carinskega urada Weil am Rhein-Schusterinsel, niso bili prepeljani niti jim niso bili predloženi, kot se zahteva v členih 38 in 40 carinskega zakonika. Zato je carinski dolg pri uvozu nastal zaradi „nezakonitega vnosa" blaga na carinsko območje Unije v skladu s členom 202(1)(a) carinskega zakonika.

21. Če je blago, zavezano carini, nezakonito vneseno na carinsko območje EU, so v členu 202(3), prva, druga in tretja alinea, opredeljene tri morebitne kategorije dolžnikov, zavezanih plačilu carinskega dolga,[6] in sicer (i) oseba, ki je nezakonito vnesla blago, (ii) osebe, ki so sodelovale pri nezakonitem vnosu in so vedele ali bi morale vedeti, da je bil vnos nezakonit, (iii) kakor tudi osebe, ki so zadevno blago pridobile ali posedovale in so v trenutku pridobitve ali prejema tega blaga vedele ali bi morale vedeti, da gre za blago, ki je bilo nezakonito vneseno.

4 — „Deklarant" je v členu 4(18) carinskega zakonika opredeljen kot oseba, ki izdela carinsko deklaracijo v svojem imenu, ali oseba, v imenu katere je izdelana carinska deklaracija.

5 — „Posredno zastopanje" je opredeljeno v členu 5(2) carinskega zakonika in se nanaša na zastopnika, ki nastopa v svojem imenu, a za tuj račun.

6 — Kadar je plačilu carinskega dolga zavezanih več dolžnikov, so v skladu s členom 213 carinskega zakonika solidarno zavezani plačilu.

22. Za tri alinee člena 202(3) carinskega zakonika bi bilo mogoče deloma trditi, da se z njimi uvaja določeno stopnjevanje udeležbe oseb, ki se štejejo za dolžnika zaradi sodelovanja pri nezakonitem vnosu blaga v carinsko območje Unijo. Medtem ko se prva alinea nanaša na osebo, ki je nezakonito vnesla blago, tj. osebo, ki bi morala blago običajno prijaviti carinskim organom in izpolniti obveznosti kot deklarant, pa se druga in tretja alinea nanašata na osebe, ki so – čeprav v skladu s carinskim zakonikom niso odgovorne za predložitev blaga v carinjenje – kljub temu udeležene, in sicer bodisi pred nezakonitim vnosom bodisi takoj po njem.[7] Medtem ko je odgovornost dolžnikov pod prvo alineo strogo določena, se v drugi in tretji alinei pojavlja subjektivna sestavina, zato da se za dolžnike štejejo samo osebe, ki so vedele ali bi morale vedeti, da je bil tak vnos nezakonit.

B – *Prvo vprašanje za predhodno odločanje*

23. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem prosi za smernice v zvezi s tem, kdaj pravna oseba postane zavezana plačilu carinskega dolga na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika, tj. kdaj postane dolžna plačati carinski dolg kot oseba, ki je nezakonito vnesla blago na carinsko območje EU. Natančneje, predložitveno sodišče sprašuje, ali takšna odgovornost nastane, če je nezakoniti vnos v okviru svojih pristojnosti povzročil eden od zaposlenih v podjetju, ki ni zakoniti zastopnik[8] podjetja. V nadaljevanju bom pojasnil, zakaj bi bilo treba na vprašanje načeloma odgovoriti pritrdilno.

24. Uvodoma ugotavljam, da se člen 202(3), prva alinea, carinskega zakonika nanaša na „osebo“, ki je vnesla blago, pri čemer ni določeno, ali to pomeni fizično ali pravno osebo. Ne glede na to iz člena 4(1) carinskega zakonika izhaja, da izraz „oseba“ pomeni fizično in pravno osebo. Poleg tega je Sodišče potrdilo, da delodajalec lahko postane carinski dolžnik na podlagi prve alinee (bodisi sam bodisi skupaj z zaposlenim), če je lahko obravnavan kot „tisti, ki je s svojim ravnanjem povzročil razlog za nezakoniti vnos blaga“[9] ali, povedano drugače, kot „tisti, ki je opravil nezakoniti vnos blaga“.[10] Na podlagi tega ugotavljam, da bi podjetje Ultra-Brag kot pravna oseba načeloma lahko postalo dolžnik na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika.[11]

25. Odprto pa ostaja vprašanje: v katerih okoliščinah bo nastala takšna odgovornost?

26. Predložitveno sodišče trdi, da lahko pravna oseba postane carinski dolžnik na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika, bodisi če blago prevaža sama (po zakonitem zastopniku) bodisi če je nezakoniti vnos „neposredna posledica delodajalčevega ravnanja“. Ker za podjetje Ultra-Brag po mnenju predložitvenega sodišča ni mogoče šteti, da je samo prevažalo blago,[12] je njegova dolžnost plačila na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika odvisna od tega, ali zadostuje, da je bil nezakoniti vnos blaga na carinsko območje EU neposredna posledica ravnanja enega od njegovih zaposlenih, v tem primeru L, ki je bil odgovoren za prevoz in je poveljniku ladje naročil, naj odpluje v Strasbourg, ali pa se pri določanju dolžnika upošteva le ravnanje njegovih zakonitih zastopnikov.

27. Komisija meni, da za to, da delodajalec – pravna oseba – postane dolžnik na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika, zadostuje že, da je zaposleni, ki je dejansko vnesel blago na carinsko območje EU – v tem primeru je to poveljnik ladje – to storil v okviru nalog, ki so mu bile zaupane, in/ali v okviru svojih pristojnosti in z uporabo prevoznega sredstva v lasti delodajalca.

7 — Sklepni predlogi generalnega pravobranilca P. Cruza Villalóna, predstavljeni v sodbi Jestel (C-454/10, EU:C:2011:488, točka 36).

8 — Predložitveno sodišče se sklicuje na organe podjetja, v nemščini „*Organe*“.

9 — Sodbi z dne 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, točka 26), in z dne 3. marca 2005, Papismedov in drugi (C-195/03, EU:C:2005:131, točka 39).

10 — Sodba z dne 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, točka 29).

11 — Glej tudi Gormley, L., *EU Law of Free Movement of Goods and Customs Union*, Oxford University Press, Oxford, 2009, str. 335, opomba 40.

12 — Predložitveno sodišče priznava, da je bilo blago na *MS Aargau* prepeljano v imenu podjetja Ultra-Brag, vendar glede na dejstvo, da je bil poveljnik *MS Aargau* zgolj zaposleni v podjetju Ultra-Brag (in ne njegov zakoniti zastopnik), sklepa, da za podjetje ni mogoče šteti, da je samo prevažalo blago.

28. V nadaljevanju bom podal svoje mnenje o tej zadevi.

29. Najprej je treba spomniti na razlikovanje med različnimi kategorijami carinskih dolžnikov, opredeljenimi v členu 202(3) carinskega zakonika (glej točki 21 in 22 zgoraj). V skladu s prvo alineo je dolžnik oseba, *ki je nezakonito vnesla blago* na carinsko območje EU, tj. oseba, ki je dejansko vnesla blago in bi ga morala predložiti pristojnim carinskim organom.[13] Ni sporno, da je v postopku v glavni stvari ta oseba poveljnik ladje. Zato je ustrezno vprašanje, ali je treba *njegovo* ravnanje pripisati podjetju Ultra-Brag.

30. Izključil bi možnost, da se sme za ugotovitev odgovornosti na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika upoštevati le ravnanje zakonitih zastopnikov. Kot opozarja Komisija, bi bila taka razlaga v nasprotju z namenom navedene določbe, tj. zagotoviti široko opredelitev oseb, ki bi lahko bile carinski dolžniki.[14] Poleg tega bi to pomenilo, da bi se lahko vsako podjetje, ki presega določeno velikost, izognilo odgovornosti na podlagi te prve alinee, saj je skoraj neverjetno, da bi v velikih podjetjih zakoniti zastopniki – običajno direktorji ali drugi člani vodstvenih organov – krmarili ladje ali vozili vozila. Nazadnje, take razlage ne podpira sodna praksa Sodišča, ki jasno navaja, da je na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika delodajalec lahko dolžnik, in sicer bodisi sam bodisi skupaj z *zaposlenim*.[15]

31. Za odločitev, ali je podjetje Ultra-Brag dolžnik, ni ključno niti, ali je poveljniku navodila, ki so pripeljala do nezakonitega vnosa transformatorja in pripadajočih navitij na carinsko območje EU, dal zakoniti zastopnik podjetja Ultra-Brag. Po mojem mnenju zadostuje, da je bil zaposleni, tj. L, pristojen dati takšna navodila in da jih je moral poveljnik ladje spoštovati. V zvezi s tem je v predložitveni odločbi navedeno, da je bil v podjetju L vodja izvoznega oddelka, ki je odgovoren za zadevni prevoz, in da je poveljnik konkretna navodila, kako naj ravna pri naslednjem prevozu, vedno dobil od carinskega posrednika ali enega od zaposlenih na oddelku, ki ga je vodil L. Čeprav je predložitveno sodišče tisto, ki mora preveriti dejstva, pa informacije, predložene Sodišču, ne kažejo na to, da je L ravnal zunaj svojih pristojnosti, ko je poveljniku *MS Aargau* naročil, naj izvede zadevni prevoz, niti da je poveljnik ravnal napačno, ko je upošteval navodila L.

32. Sodišče je doslej zavezanost delodajalca plačilu na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika opredeljevalo le negativno. V zvezi s tem je poudarilo, da taka zavezanost plačilu ne more biti avtomatična, saj bi druga in tretja alinea člena 202(3) carinskega zakonika s tem izgubili svoj namen.[16] Dalje je trdilo, da take zavezanosti plačilu ni mogoče ugotoviti zgolj na podlagi tega, da „delavec opravlja naloge, ki mu jih je zaupal delodajalec“.[17]

33. V tem konkretnem primeru je poveljnik *MS Aargau*, zaposleni v podjetju Ultra-Brag, prevažal transformator in pripadajoči navitji na plovilu, ki ga zadevno podjetje upravlja, za račun tega podjetja in po navodilih drugega zaposlenega v tem podjetju, ki je bil odgovoren za prevoz tega blaga,. Po mojem mnenju to zadostuje, da se podjetje Ultra-Brag šteje za carinskega dolžnika na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika.

34. Zdaj bom pojasnil, kako se moj predlog sklada s trditvami Sodišča iz točke 32 zgoraj.

13 — Sodba z dne 4. marca 2004, Viluckas in Jonusas (C-238/02 in C-246/02, EU:C:2004:126, točka 29), in sklepni predlogi generalnega pravobranilca P. Cruza Villalóna, predstavljeni v zadevi Jestel (C-454/10, EU:C:2011:488, točka 36). Glej tudi sodbi z dne 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, točka 26), in z dne 3. marca 2005, Papismedov in drugi (C-195/03, EU:C:2005:131, točka 39).

14 — Sodbi z dne 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, točka 25), in z dne 3. marca 2005, Papismedov in drugi (C-195/03, EU:C:2005:131, točka 38).

15 — Sodba z dne 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, točka 29).

16 — Sodba z dne 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, točka 40).

17 — Sodba z dne 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, točka 42).

35. Prvič, ni treba nadalje pojasnjevati, da mora obstajati zunanja omejitev delodajalčeve odgovornosti za ravnanje njegovega zaposlenega. Natančna omejitev navedene odgovornosti ni zadeva, ki bi jo bilo treba ugotoviti v obravnavani zadevi. Zadostuje navedba, da če zaposleni ravna zunaj okvira nalog, ki so mu bile zaupane, tako da na primer ne spoštuje ukazov ali navodil, je mogoče, da se delodajalec morda izogne zavezanosti plačilu na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika. Vendar pa iz postopka pred predložitvenim sodiščem izhaja, da je poveljnik ladje dejansko upošteval navodila zaposlenega, ki mu je bil zaupan sporni prevoz.

36. Poleg tega v zadevah, v katerih zaposleni sodeluje pri tihotapljenju blaga, delodajalec običajno ne bi postal dolžnik na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika, razen če je mogoče ugotoviti, da je bilo blago pretihotapljeno za račun delodajalca. [18]

37. Nazadnje, če bi se podjetje Ultra-Brag štelo za zavezano plačilu carinskega dolga v postopku v glavni stvari iz razlogov, določenih v točki 33 zgoraj, po mojem mnenju delodajalec zaradi tega ne bi avtomatično postal dolžnik na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika v primerih, v katerih zaposleni opravlja naloge, ki mu jih je zaupal delodajalec. Kot poudarja Komisija, če bi poveljnik *MS Aargau* na isti plovbi poleg transformatorja in pripadajočih navitij prevažal še svojo opremo ali drugo blago, bi se še vedno štel za osebo, ki opravlja naloge, ki mu jih je zaupalo podjetje Ultra-Brag, vendar navedeno podjetje na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika ne bi bilo odgovorno za carinski dolg, ki nastane zaradi takega dodatnega blaga, saj bi poveljnik v zvezi z navedenim blagom ravnal zunaj okvira nalog, ki so mu bile zaupane, in torej ne za račun podjetja Ultra-Brag.

38. Glede na navedene ugotovitve Sodišču predlagam, naj na prvo vprašanje za predhodno odločanje, ki ga je predložilo Finanzgericht Baden-Württemberg (finančno sodišče, Baden-Württemberg), odgovori: člen 202(3), prva alinea, carinskega zakonika je treba razlagati tako, da pravna oseba na podlagi zadevne alinee postane dolžnica, če je eden od njenih zaposlenih, ki ni njen zakoniti zastopnik, nezakonito vnesel blago na carinsko območje EU v okviru nalog, ki so mu bile zaupane, in/ali v okviru svojih pristojnosti.

39. Glede na odgovor na prvo vprašanje ni treba nujno odgovoriti na drugo vprašanje, saj se slednje postavi samo, če se podjetje Ultra-Brag ne more šteti za carinskega dolžnika na podlagi člena 202(3), prva alinea, carinskega zakonika. Zaradi celovitosti bom kljub temu podal mnenje o problematiki, ki se odpira v tem drugem vprašanju.

C – *Drugo vprašanje za predhodno odločanje*

40. V drugem vprašanju se obravnava razlaga izraza „dolžnik“ na podlagi člena 202(3), druga alinea, carinskega zakonika. Da se oseba obravnava kot „dolžnik“ na podlagi navedene določbe, morata biti izpolnjena kumulativna pogoja. Prvi pogoj, ki je objektiven, se nanaša na sodelovanje pri nezakonitem vnosu. Drugi pa je subjektiven in se v skladu z njim zahteva, da je oseba, ki je sodelovala, nekako vedela za nezakoniti vnos, ko se je odločila sodelovati. [19] Predložitveno sodišče v bistvu želi ugotoviti, ali bi bilo mogoče „sodelovanje“ zaposlenega pri nezakonitem vnosu blaga pripisati delodajalcu in ali bi bil subjektivni pogoj iz druge alinee izpolnjen ob upoštevanju zadevnega zaposlenega.

18 — Glej sodbi z dne 4. marca 2004, Viluckas in Jonusas (C-238/02 in C-246/02, EU:C:2004:126), in z dne 3. marca 2005, Papismedov in drugi (C-195/03, EU:C:2005:131).

19 — Sodba z dne 17. novembra 2011, Jestel (C-454/10, EU:C:2011:752, točka 15 in navedena sodna praksa).

41. Objektivno sestavino „sodelovanja“ iz člena 202(3), druga alinea, carinskega zakonika je treba razlagati široko. Zadostuje že, če je oseba deloma, celo posredno sodelovala pri nezakonitem dejanju.[20] Delodajalec lahko na primer postane dolžnik carinskega dolga, če so se pri nezakonitem vnosu uporabila njegova sredstva ali če so pri njem sodelovali njegovi zaposleni.[21] Kar zadeva pripis „sodelovanja“ zaposlenega delodajalcu, velja ista obrazložitev kot v zvezi s prvim vprašanjem. Če zaposleni ravna v okviru nalog, ki so mu bile zaupane, in/ali v okviru svojih pristojnosti, je treba torej ravnanje zaposlenega pripisati delodajalcu.

42. Kar zadeva subjektivno sestavino, in sicer da je „sodelujoči“ vedel ali bi moral vedeti, da je bil vnos blaga nezakonit, ugotavljam naslednje.

43. Prvič, če se védenje pripiše zakonitim zastopnikom podjetja, bi to po mojem mnenju, kot sem navedel v odgovoru na prvo vprašanje, nezaželeno omejevalo število morebitnih dolžnikov (glej točko 30 zgoraj). Podjetja določene velikosti bi se izognila zavezanosti plačilu, tako da bi odgovornost za prevoz blaga in izvajanje carinskih postopkov prenesla na svoje zaposlene. Kot poudarja Komisija, so poleg tega zakoniti zastopniki v večjem podjetju le redko obveščeni o določenem prevozu.

44. V tem konkretnem primeru je v predložitveni odločbi navedeno, da je bil L odgovoren za prevoz (glej točko 31 zgoraj). Zato bi bilo treba za ugotovitev, ali je subjektivni pogoj izpolnjen, upoštevati njegovo védenje o zadevi.

45. Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je L oseba, ki je poveljniku naročila, naj odpluje z ladjo, čeprav je vedela, da bodo – če bo poveljnik to izpolnil – transformator in pripadajoči navitji s tem prepeljani na carinsko območje EU, ne da bi bili predloženi pristojnim nemškim carinskim organom. Iz odločbe je razvidno tudi, da so švicarski carinski organi L naročili, naj o načrtovanem prevozu obvesti pristojne nemške carinske organe. Predložitveno sodišče mora tako preveriti, ali to zadostuje za izpolnitev drugega pogoja v obravnavani zadevi. V zvezi s tem je treba spomniti, kot poudarja Komisija, da se besedna zveza „bi morale vedeti“ nanaša na ravnanje razmeroma preudarnega in skrbnega trgovca[22], kar na primer pomeni, da se delodajalec ne more izogniti zavezanosti plačilu zgolj zato, ker odgovorni zaposleni ni imel zadostnega pravnega znanja v zvezi s carinskimi postopki, ki jih je bilo treba upoštevati.

46. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na drugo vprašanje, ki ga je predložilo Finanzgericht Baden-Württemberg (finančno sodišče, Baden-Württemberg), odgovori: člen 202(3), druga alinea, carinskega zakonika je treba razlagati tako, da pravna oseba na podlagi zadevne alinee postane dolžnica, če je eden od njenih zaposlenih, ki ni njen zakoniti zastopnik, sodeloval pri nezakonitem vnosu blaga na carinsko območje EU v okviru nalog, ki so mu bile zaupane, in/ali v okviru svojih pristojnosti, če je delodajalec vedel ali bi moral vedeti, da je bil vnos nezakonit, kar je treba ugotoviti ob upoštevanju zaposlenega, ki je odgovoren za to zadevo.

D – *Tretje vprašanje za predhodno odločanje*

47. Tretje vprašanje predložitvenega sodišča se postavi le, če je odgovor na prvo ali drugo vprašanje pritrdilen – kot ga predlagam sam. Predložitveno sodišče želi smernice glede razlage člena 212a carinskega zakonika, ki pod določenimi pogoji dovoljuje izvzetje od nastale carine, med drugim v skladu s členom 202 carinskega zakonika. Čeprav predložitveno sodišče meni, da so zahteve za izvzetje od carine v zvezi z blagom, vrnjenim v carinsko območje EU, kot je določeno v členu 185(1)

20 — Sodba z dne 17. novembra 2011, Jestel (C-454/10, EU:C:2011:752, točki 16 in 17).

21 — Sodba z dne 23. septembra 2004, Spedition Ulustrans (C-414/02, EU:C:2004:551, točka 30).

22 — Sodba z dne 17. novembra 2011, Jestel (C-454/10, EU:C:2011:752, točk 22).

carinskega zakonika (na katerega se sklicuje člen 212a carinskega zakonika), v obravnavani zadevi izpolnjene, ni prepričano, ali bi bilo treba drugi pogoj, tj. da „zadevna oseba ni posegla po prevari ali se očitno malomarno obnašala“, presojati izključno v zvezi z ravnanjem dolžnikovih zakonitih zastopnikov ali pa bi bilo treba upoštevati tudi ravnanje njegovih zaposlenih.

48. Prvič, kot poudarja Komisija, se izraz „zadevna oseba“ oziroma „udeleženi“ (v nemščini „*Beteiligten*“) ne sme zamenjevati z izrazom „osebe, ki so sodelovale“ iz člena 202(3), druga alinea, carinskega zakonika. Čeprav lahko nemški izraz, uporabljen v členu 212a carinskega zakonika, povzroči tako zmedo, se veliko drugih jezikovnih različic namesto tega sklicuje na izraz, ki je bližje nemški besedni zvezi „*betroffene Person*“, tj. „*the person concerned*“ v angleščini, „*l'intéressé*“ v francoščini, „*el interesado*“ v španščini, „*l'interessato*“ v italijanščini in „*den berörda parten*“ v švedščini.

49. Glede na to, da člen 212a dovoljuje izvzetje od carine, pa je treba pogoje zato razlagati ozko.[23] V skladu s tem je treba izraz „zadevna oseba“ oziroma „udeleženi“ razumeti v širšem smislu, pri čemer ta izraz ne vključuje samo ravnanja oseb, ki neposredno sodelujejo pri nezakonitem vnosu zadevnega blaga, temveč tudi ravnanje katere koli osebe, za katero je mogoče trditi, da je načrtovala tak nezakoniti vnos, če je mogoče zadevno ravnanje pripisati dolžniku.[24]

50. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je mogoče za podjetje Ultra-Brag šteti, da je ravnalo malomarno zaradi organizacijske napake, tj. da ni ravnalo skrbno pri dodeljevanju nalog ali nadziranju svojih zaposlenih. Predložitveno sodišče mora preveriti, ali takšna malomarnost v obravnavani zadevi obstaja.

51. Če se vrnemo k vprašanju predložitvenega sodišča, in sicer ali je mogoče za ugotovitev očitne malomarnosti ravnanje zaposlenih v podjetju Ultra-Brag pripisati samemu podjetju,[25] pa tudi tukaj veljajo načela za ugotavljanje, ali je mogoče ravnanje in/ali védenje zaposlenega pripisati njegovemu delodajalcu, kot sem pojasnil v zvezi z s prvim in drugim vprašanjem. Če je L ravnal v okviru nalog, ki so mu bile zaupane, in/ali v okviru svojih pristojnosti, je treba torej njegovo ravnanje upoštevati pri presoji, ali je obstajala očitna malomarnost.[26]

52. Predložitveno sodišče mora presoditi, ali ravnanje L vključuje očitno malomarnost. Sodišče je v zvezi s tem presodilo, da je treba upoštevati zlasti kompleksnost določb, zaradi neizpolnitve katerih je nastal carinski dolg, ter strokovne izkušnje in skrbnost trgovca.[27]

53. Ob upoštevanju zgoraj navedenega menim, da je treba na tretje vprašanje za predhodno odločanje, predloženo Sodišču, odgovoriti: člen 212a carinskega zakonika je treba razlagati tako, da je treba o tem, ali ravnanje „zadevne (pravne) osebe“ vključuje goljufivo ravnanje ali očitno malomarnost, odločati ne samo v zvezi s samim podjetjem ali njegovimi zakonitimi zastopniki, temveč tudi v zvezi z vsemi zaposlenimi, ki ravnajo v okviru nalog, ki so jim bile zaupane, in/ali v okviru svojih pristojnosti.

23 — Glej sodbo z dne 11. novembra 1999, Söhl & Söhlke (C-48/98, EU:C:1999:548, točka 52).

24 — Izraz „zadevna oseba“ oziroma „udeleženi“ se uporablja tudi v drugih delih carinskega zakonika, in sicer v členu 239(1) v zvezi s povračilom ali odpustom uvoznih dajatev. V zvezi z navedeno določbo se šteje, da zadevna oseba oziroma udeleženi pomeni „osebo ali osebe[, ki so plačale ali morajo plačati navedene dajatve,] [ali njihove zastopnike] ali po potrebi vsako drugo osebo, ki je sodelovala pri izvajanju carinskih formalnosti za zadevno blago ali dala potrebna navodila za izvedbo teh formalnosti“. Glej člen 899(3) Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe št. 2913/92 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 2, zvezek 6, str. 3).

25 — Opozarjam, da predložitvena odločba ne vključuje informacij, ki bi kazale na obstoj goljufivega ravnanja v postopku pred predložitvenim sodiščem.

26 — Enako velja za poveljnika *MS Aargau*, čeprav v predložitveni odločbi ni informacij, da bi ravnal malomarno.

27 — Sodbi z dne 11. novembra 1999, Söhl & Söhlke (C-48/98, EU:C:1999:548, točka 56), in z dne 25. junija 2015, DSV Road (C-187/14, EU:C:2015:421, točka 46).

IV – Predlog

54. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je predložilo Finanzgericht Baden-Württemberg (finančno sodišče, Baden-Württemberg, Nemčija), odgovori:

— Člen 202(3), prva alinea, Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti, kakor je bila spremenjena, je treba razlagati tako, da pravna oseba na podlagi zadevne alinee postane dolžnica, če je eden od njenih zaposlenih, ki ni njen zakoniti zastopnik, nezakonito vnesel blago na carinsko območje EU v okviru nalog, ki so mu bile zaupane, in/ali v okviru svojih pristojnosti.

— Člen 202(3), druga alinea, Uredbe št. 2913/92 je treba razlagati tako, da pravna oseba na podlagi zadevne alinee postane dolžnica, če je eden od njenih zaposlenih, ki ni njen zakoniti zastopnik, sodeloval pri nezakonitem vnosu blaga na carinsko območje EU v okviru nalog, ki so mu bile zaupane, in/ali v okviru svojih pristojnosti, če je delodajalec vedel ali bi moral vedeti, da je bil vnos nezakonit, kar je treba ugotoviti ob upoštevanju zaposlenega, ki je pri pravni osebi odgovoren za to zadevo.

— Člen 212a Uredbe št. 2913/92 je treba razlagati tako, da je treba o tem, ali ravnanje „zadevne (pravne) osebe“ vključuje goljufivo ravnanje ali očitno malomarnost, odločati ne samo v zvezi s samim podjetjem ali njegovimi zakonitimi zastopniki, temveč tudi v zvezi z vsemi zaposlenimi, ki ravnajo v okviru nalog, ki so jim bile zaupane, in/ali v okviru svojih pristojnosti.